

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Dim G. Maxim. — *Examenul critic al noiei legi asupra Naționalității Române.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție. s. I.* — Fapte de comerț. — Inchiriere de imobil. — Fond de comerț.

(Sfrita Segal cu Haia Haimovici).

Casație s. II. — Domiciliu ales. — Domiciliu real. — Comunicare.

(Firma Edelstein & Maier cu Moise Litvac)

Curtea de Apel din București, s. I. — Cotencios administrativ. — Autoritate. — Condamnare la plata unei creanțe certe și lichide.

(I. Fileșteanu cu Ministerul Domeniilor).

Curtea de apel din Iași. s. I. Minoritate. — Avere aparținând minorilor în indiviziune. — Impărțeală. — Dacă poate fi făcută pe cale de tranzacție.

Trīb. Teleorman. — Opoziție. — Carte de judecată. — Apel. — Respingere ca nesustinit.

(Banca Populară „Sf. Nicolae” cu Stefan Stănescu).

Jurisprudența Străină.

Examenul critic al noiei legi asupra naționalității române

a) *Economia legii* b) *Inovațiunile create și consecințele lor.* c) *Naționalitatea femeii măritate.* d) *Defectele legii noi.* e) *Armonia între lege și Convențiunile internaționale.*

a) *Economia legii.* — Legea nouă română se compune din 70 de articole, cari tratează succesiv despre mijloacele prin care se dobândește, se pierde și se recâștigă naționalitatea română. Titlul al III-lea se referă la opțiuni și renunțări, iar cel al IV-lea de regularea situațiunii noilor cetățeni din provinciile alipite și modul eliberării certificatelor de naționalitate.

În vedere că în primul Capitol legiuitorul se ocupă și de drepturile străinilor, era logic ca titlul să cuprindă și această mențiune. Titlul II din Capitolul II, ocupându-se și de retragerea naționalității, urma să cuprindă și această măsură.

În câteva articole din primul Capitol se ocupă în mod succint de naționalitatea de origină, de cea dobândită prin faptul nașterii și căsătoriei. Primul articol pentru a fi complet trebuia să vorbească și despre obținerea naționalității prin anexiune de teritorii, întrucât de acest mijloc se ocupă pe larg în Titlul al IV-lea.

b) *Inovațiunile create și consecințele lor.* — În ce privește naționalitatea de origină, noul legiuitor s'a conformat vechiului sistem din codicele civil, *jus sanguinis*; căutând a ușura naturalizarea

străinilor născuți și creșcuți în țară. (Art. 9 al. a și art. 58).

Legea nouă franceză din 1927 care are acelaș sistem, a introdus o inovațiune importantă. Ea prevede ipotesa că dacă dispozițiunile ei au ca consecință de a da naționalitatea franceză unor persoane, cari născute în străinătate din francezi, nu se gândesc deloc de a mai reveni în Franța, pentru a înlătura dubla naționalitate, în cazul în care legea locului nașterii, le atribue naționalitatea străină, prescrie dreptul guvernului francez, de a autoriza atari persoane, în urma cererii lor, de a și păstra naționalitatea străină¹⁾.

Legiuitorul nostru a căutat să fugă de a lămuri asemenea situațiuni mai complicate, lăsând să continue conflictele de naționalitate, a căror soluțiune era ușor de rezolvit. Numai tratate ce s'ar încheia cu diferite State ar putea înlătura conflictul.

În privința copiilor naturali, legiuitorul român este foarte laconic, mărginindu-se a preciza principiul general prăvitor la naționalitatea română a copiilor naturali ai româncei, fără a lămuri chestiunea copiilor naturali, recunoscuți de tată, și menținând astfel confuzia ce era sub vechiul codice civil.

Legitimarea după noul legiuitor este un mod nou de dobândire a naționalității, având efect retroactiv în sensul că cel legitimat se socotește că a fost totdeauna român.

Legiuitorul nou a fost însă rău inspirat prescriind pierderea naționalității române de către copilul natural, de naționalitate română, legitimat de către un străin. Și, în realitate, în cazul în care legea străină nu atribue unui atare copil naționalitatea celui care l-a legitimat, el va rămâne fără patrie, căci legea română nu poate în nici un caz să atribue unei persoane o naționalitate străină. Copilul, în atare împrejurări, trebuia să fie privit că pierde naționalitatea română numai dacă legea străină îi atribue altă naționalitate.

Noul legiuitor român a omis a se ocupa de indivizii născuți în țară din părinți necunoscuți sau acei a căror naționalitate este nesigură. În articolele 9 și 58 legea vorbește de străinii născuți în țară, adică de acei a căror naționalitate este lămurită.

1) A se consulta asupra sistemului francez: „Pillet & Niboyet, «Supplément au Manuel de droit international privé», 1928, pag. 8; Valery, «La Nationalité française», 1927, pag. 24; André Weiss, «Loi sur la Nationalité» 1928, pag. 3.

Dar chiar dacă am crede că i-a înglobat în zisele texte și pe cei fără naționalitate, încă situațiunea lor lasă de dorit, pentru că naturalizarea la care pot aspira este numai o favoare eventuală. De abia în art. 59 legiuitorul se ocupă de copiii născuți în ținuturile alipite, cari la *data unirei* nu se vor fi putut prevala de o altă naționalitate, și pe cari îi consideră români.

Legea nouă franceză consideră naționali de drept atare persoane. Autorii legii noi, spune d. Valery, au fost bine inspirați reproducând pur și simplu această dispoziție, a cărei aplicațiune este cu deosebire deasă într'un timp în care, în urma transformărilor teritoriale provocate prin războiul mondial, atâția indivizi nu mai știu care este patria lor, pe când mulți alții sunt priviți ca lipsiți de naționalitatea lor în urma legilor promulgate în Italia și în Rusia contra emigrațiilor²⁾.

c) *Naționalitatea femeii măritate*. — Inovațiunea importantă atât în legea română cât și în cea franceză privește naționalitatea femeii măritate.

Din timpurile cele mai vechi femeia urmează naționalitatea bărbatului după cum îi urmează și numele. De câțiva ani, însă, sub influența teoriilor feministe, în mai multe State legile noi permit femeii care se căsătorește cu un străin de a și conserva naționalitatea.³⁾ D. Valery, comentând dispoziția legii noi franceză, critică această măsură; spunând că este loc a crede că membrii Parlamentului votând această lege nu și-au dat seamă de consecințele ce dă loc, susținând că, astăzi, la o epocă în care constituirea familiei este atacată prin atâtea elemente diverse, este a se săvârși o imprudență de neertat prescriindu-se o măsură proprie de a mai agrava descompunerea grupului familiar⁴⁾.

În Adunările legiuitoare s'a desbătut pe larg această chestiune vitală, preponderând evoluțiunea ce se observă și în multe alte legislațiuni europene. Dealtmintelea, inovațiunea creiată de noul legiuitor ni se pare logică, căci ea înlătură multe inconveniente ale vechei legislațiuni. Și, în adevăr, dacă româna se căsătorește cu un heimathlos, care îi va fi naționalitatea dacă ea este constrânsă a urma de drept naționalitatea bărbatului? Și, apoi, întrucât ori ce legiuitor trebuie să țină seamă și de legea soțului, care va fi situațiunea românei căreia îi se imprimă de drept naționalitatea străină a soțului, când, după legea ce'l guvernează, soția rămâne în vechea ei naționalitate?

Este regretabil că legiuitorul român, în reforma sa, fruct al propagandei feministe, n'a dat o redacțiune corectă dispozițiunii care stabilește noul principiu ce'l formulează. După deosebirea ce face art. 38 din lege, s'ar părea că româna poate să și conserve naționalitatea de origină, îndeplinind formele prescrie de acest text, chiar când după legea soțului, ea devine străină. Cu totul altfel este redactat articolul corespunzător din legea franceză, care

admite păstrarea naționalității franceze numai dacă legea națională a soțului este conformă.⁵⁾

Legiuitorul francez este consecințe principiului ce l'a stabilit și admite aceeași rezervă pentru străina care se căsătorește cu un francez, învoind'o de a rămâne străină, dacă, după cererea sa expresă, sau, dacă, în conformitatea dispozițiunii legii sale naționale, ea urmează forțat condiția bărbatului (art. 8 al. 1). Legea română nu mai prevede aceeași facultate pentru străina căsătorită cu un român.

Ca simplă favoare, legiuitorul român prin art. 40 consideră străina, devenită româncă prin căsătorie, în aceeași calitate și după desfacerea căsătoriei, prin despărțenie sau separație de corp, afară numai dacă nu și-a manifestat dorința contrară, în anumite condițiuni.

Aci este locul a insista asupra lacunelor articolului 38 din lege. În primul loc, ea nu lămurește dacă chiar femeia minoră poate manifesta, și în ce condițiuni, intențiunea de a rămâne în vechea naționalitate română. Și, apoi, în cazul unei române, care contractează căsătorie cu un străin, fiind absolut necesar a se cunoaște dacă viitoarea soție, după legea națională a soțului, este capabilă de a dobândi sau dobândește de drept, prin efectul căsătoriei, naționalitatea bărbatului, legiuitorul român nu lămurește în ce mod ofițerul însărcinat a primi declarațiunea poate să se convingă de dispozițiunile legii străine. Regulamentul pentru constatarea naționalității, alcătuit în grabă ca și legea, nu face altceva decât a o copia, căci redactorii nu și dădeau seamă de greutățile ce au loc cu ocaziunea căsătoriei a două persoane cu naționalități destinate mai ales în noul sistem, care trebuia studiat mai cu îngrijire.

Articolul 38 nici nu precizează autoritățile în fața cărora româna va trebui să facă declarațiunea în cazul când ea se căsătorește în străinătate. Se va aplica, prin analogie, măsura dictată de art. 39.

d) *Defectele legii noi*. Legea nouă română ca și codicele civil prezintă o lacună în ce privește autoritatea îndrituită de a statua asupra cetățeniei și a pierderii ei și de a elibera dovezi în această privință.

Din acest punct de vedere legea federală austriacă din 1925 prezintă superioritate asupra legii române, într'u cât prima lege dă autorității administrative și tribunalului suprem administrativ competența de a statua asupra cetățeniei și a pierderii ei.⁶⁾ Legea nouă franceză din 10 August 1927 a înlăturat vechea lacună prin fixarea precisă a unor proceduri și a unui contencios. Astfel, în lipsa unor texte precise, în România se aplică, sub noul regim regulele dreptului comun. Cei interesați pot să se prevaleze de naționalitatea română sau le poate fi opusă pierderea ei, prin simplul fapt că se găsește în condițiunile legale, și numai dacă chestiunea na-

5) Art. 8 al 2 al. legii franceze: „Femeia franceză care se căsătorește cu un străin, conservă naționalitatea franceză afară numai dacă nu declară expres că vrea să câștige, în confirmarea dispozițiunilor legii naționale a bărbatului, naționalitatea acestuia de pe urmă”

6) A se consulta lucrarea mea „Observațiuni asupra legii federale austriace din 1925 privitoare la naționalitate, 1928 *Tip Curier Judiciar*.

2) Valery, op. cit. pag. 13. Actualminte aproape toate legile acordă acestor indivizi naționalitatea țării nașterii lor. Vezi Pillar & Niboyet; op. cit. care citează legile germane belgă și poloneză.

3) Valery, op. cit. pag. 16.

4) Valery, op. cit. idem.

ționalității dă loc la contestații, tribunalele ordinare sunt chemate a rezolva incidentul.

Legea nouă română n'a rezolvat chestiunea situației cetățenilor români, emigranți, sine animo revertendi. Ei pot deci să rămână în calitate de cetățeni români, fără a fi supuși la vre-un sacrificiu pentru țara de origină.

Cât privește numeroasele defecte ce le prezintă legea în materie de naturalizare le-am arătat și ne referim la ele.⁷⁾

e) Legiuitorul nou este foarte laconic în ce privește conflictele ce pot lua naștere între legislațiile celor l'alte țări și dispozițiile ce le-a consacrat. Prin articolul 47 se referă la convențiunile internaționale ratificate de Corpurile legiuitoare, reglementând numai chestiunea opțiunii sau a renunțării la naționalitate. Legea nouă n'a adus nici o atingere acestor convențiuni, pentru că nici nu putea deroga la conținutul lor decât numai cu consimțământul tuturor țărilor ce au luat parte la aceste acte diplomatice. „Tot ce s'a făcut până acum, zice expunerea de motive a legii, rămâne bun făcut, în formele prevăzute de tratate, cu singura rezervă a verificării acestor forme de comisiunile de constatare a naționalității, pentru că nici un stat nu poate îngădui ca naționalitatea sa să fie dobândită prin acte neegulate, sau prin fraudă“.

De chestiunea importanță a modului cum legea nouă a aplicat dispozițiile tratatelor internaționale, cu privire la naționalitate, ne vom ocupa într'un articol viitor.

Dimitrie G. Maxim

Fost președinte la Curtea de Apel

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 4 Aprilie 1928

Președinția D-lui C. Sărățeanu, consilier

Sprința Segal cu Haim Haimovici

FAPTE DE COMERȚ.—INCHIRIERE DE IMOBIL INTERVENITĂ ÎNTRE COMERCIANȚI.—DACĂ CONSTITUE UN FAPT DE COMERȚ.—ART. 3 ȘI 4 DIN COD. COMERCIAL.

Inchirierea unui imobil nu poate fi considerată ca fapt de comerț în sensul art. 3 și 4 cod. com., chiar când ar interveni între comercianți, afară dacă obiectul închirierii ar fi un fond de comerț, în care caz numai închirierea ar fi faptă comercială.

Prin surmare închirierea unui imobil chiar cu scopul de a se executa într'însul un comerț oare-care urmează a fi considerată ca o cauză civilă iar nu ca un fapt de comerț.

No. 780.—Respins recursul făcut de Sprința Segal în potriiva sentinței cu No 245927 a Trib. Iași S. I. în proșes cu Haim Haimovici și Ana Haimovici,

Curtea deliberând,

Asupra recursului de față ;

Văzând unicul motiv de casare ast-fel formulat :

„Violarea art. 4 cod. com. și 1197 cod. civ.“

Având în vedere sentința atacată cu recurs, din care rezultă că intimata Ana Haimovici, a chemat în judecată pe recurenta Sprința Segal după legea proprietarilor, pentru a se vedea obligată la evacuarea apartamentului pe care-l ocupă în imobilul proprietatea intimitei ;

Că judecătoria, după ce ia interogatoriul părților și examinează actele prezentate de ele, face constatarea că recurenta a locuit în imobil până la 6 Mai 1927 pe baza contractului de locațiune, care a expirat la această dată, iar o nouă prelungire a contractului n'a intervenit, admite acțiunea ;

Că recurenta făcând apel, Tribunalul — după ce motivează că în cauză este inadmisibilă proba cu martori cerută de recurentă, pentru a dovedi o nouă convențiune de locațiune, — luându-se ca început de dovadă scrisă interogatorul luat intimatilor la judecătoria, deoarece această dovadă urmează a se face cu act scris, afacerea fiind de natură civilă, iar nu comercială pentru a fi loc la aplicarea art. 3 și 4 cod. com., respinge apelul ca nefondat ;

Că prin motivul de casare sus arătat recurenta susține că Tribunalul a violat art. 4 c. com. și 1116 c. civ. prin aceia că deși este vorba de doi comercianți, iar obiectul procesului e un fond de comerț, totuși a respins ca inadmisibilă dovada cu martori pentru dovedirea convențiunii noi de locațiune de la 6 Mai 1927 înainte, și cu atât mai mult cu cât exista un început de probă scrisă.

Având în vedere că în spiritul codului comercial, închirierile de imobile nu sunt fapte de comerț, aceste operațiuni nefiind prevăzute în art. 3 cod. com. nici în mod expres, dar neintrând nici în cadrul demonstrativ al acelu text ;

Că intenția legiuitorului fiind de a califica de fapte comerciale numai convențiunile care au de obiect lucruri mobile, iar nu și imobile, închirierile de imobile nu pot fi considerate ca fapte de comerț nici conform art. 4 cod. com. când ele ar fi făcute de comercianți.)

Că situația s'ar schimba numai dacă obiectul închirierii ar fi un fond de comerț, în care caz închirierea ar fi faptă comercială ;

Că întrucât însă în speță nu e vorba de o astfel de închiriere a unui fond de comerț, ci de o închiriere a unui imobil pentru a se exercita în el comerțul de cafea, Tribunalul bile și fără să violeze art. 4 cod. com. a considerat cauza ca civilă și deci bine a decis că convenția invocată de recurentă trebuie dovedită cu act scris.

Că întrucât apoi instanța nu a constatat că în speță ar exista un început de dovadă scrisă și întrucât recurenta nu face motiv de casare bazat pe omisiune esențială, nu poate fi vorba de violarea dispozițiilor art. 1197 cod. civ., când n'a declarat că există început de dovadă scrisă, iar în lipsa unui astfel de început de dovadă instanța cu drept cuvânt a respins ca inadmisibilă proba cu martori, dat fiind că conform art. 1416 cod. civ., este inadmisibilă proba cu martori prin care s'ar tinde la dovedirea unui contract de locațiune ;

Că așa fiind, motivul de casare devine nefondat și prin consecință recursul cată a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

7) „Naționalizarea în România“. 1925. pag. 103 și urm.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III.

Audiența de la 22 Februarie 1928

Președinția D-lui St. Mladoveanu, președinte

Firma Edelstein și Maier cu Moise Litvac

DOMICILIU ALES.—DACĂ O PARTE DIN PROCES POATE COMUNICA CELEI ALTE CARE ȘI-A FĂCUT ALEGERE DE DOMICILIU ACTE JUDECĂTOREȘTI LA DOMICILIUL REAL.—ART. 87 ȘI 97 COD. CIVIL.—ART. 69 PROC. CIVIL.

Declarațiunea de alegerea unui domiciliu nu ridică părții interesate dreptul de a comunica acte judecătorești la domiciliul real al celei lalte părți, de oarece alegerea unui domiciliu în vederea unui anumit proces sau în vederea executării unui anume act nu are alt efect de cât să ofere părții stăruitoare alternativă de a face comunicările, fie la domiciliul ales, fie la domiciliul real.

No. 164.—Respins recursul făcut de către Firma Edelstein & Mayer în contra Deciziei cu No. 22/926 a Curții de Apel din Chișinău S. I. în proces cu Moise Litvac.

Curtea deliberând,

Asupra incidentului de tardivitate a recursului :

Având în vedere că comunicarea deciziei atacate cu recurs s'a făcut în ziua de 3 Ianuarie 1927, iar recursul a fost înregistrat la Curtea de Apel în ziua de 9 Februarie acelaș an, deci peste termenul de 30 zile prevăzut de lege pentru facerea recursului ;

Considerând că recurentul, în combaterea incidentului, susține că la data înregistrării recursului, era în termen de a uza de această cale, deoarece comunicarea copiei de pe deciziune nu i s'a făcut în conformitate cu legea : în primul rând, se pretinde că această comunicare s'a făcut la sediul societății recurente, iar nu la domiciliul ales, iar în al doilea rând, dovada de primire a copiei de deciziune a fost semnată numai de Mayer — unul din componenții firmei — care singur n'ar fi avut această calitate ;

Considerând că declarațiunea de alegere a unui domiciliu nu ridică părții interesate dreptul de a comunica acte judecătorești la domiciliul real al celeilalte părți, alegerea unui domiciliu în vederea unui anume proces sau executarea unui anume act neavând alt efect juridic decât să ofere părții stăruitoare alternativă de a face comunicările : fie la domiciliul ales, fie la domiciliul real ;

Că dar această obiecțiune a recurentului este neîntemeiată ;

Considerând că din actele din dosar se constată că dovada de primirea copiei de pe deciziunea atacată a fost semnată — în numele firmei — de coasociatul Mayer, care, în aceeaș calitate, a semnat și procura în baza căreia s'a introdus recursul de față ;

Considerând că dacă societatea recurentă a recunoscut lui Mayer — coasociatul ei, — calitatea de a semna singur în numele său — direct sau prin procurator — un act de importanța cererii de recurs, implicit i-a recunoscut această calitate, pentru a semna și dovezile de comunicare a actelor de pro-

cedură ; în caz contrar, lipsa calității coasociatului Mayer de a semna singur pentru societate putând atrage nulitatea recursului, ea fiind făcut de o persoană fără calitate ;

Că dar și a doua obiecțiune a recurentei fiind nefondată, comunicarea deciziunii este legal făcută la data de 3 Ianuarie și deci recursul înregistrat la 9 Februarie acelaș an este tardiv și urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III.

Audiența de la 25 Septembrie 1928

Președinția D-lui I. G. Solomon, consilier

I. Filișteanu cu Ministerul Domeniilor

CONTENCIOS ADMINISTRATIV.—CONDAMNAREA AUTORITĂȚII LA PLATA UNȚI CREANȚE CURTE ȘI LICHIDE.—ÎN CE MOD SE EXECUTĂ ÎN CAZ CÂND AUTORITATEA ADMINISTRATIVĂ REFUZĂ SĂ SE SUPUNĂ DECIZIUNEI PRONUNȚATĂ ÎN CONTRA SA.—ART. 7 ȘI 13 DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.

Dispozițiunile art. 7 din legea contenciosului administrativ potrivit căroră justiția poate să condamne pe autoritatea administrativă la câte cel puțin 500 lei pe fiecare zi de întârziere, în caz când refuză să execute deciziunea prin care a fost obligată să satisfacă cererea reclamantului, să desființeze sau să modifice actul făcut contra acestuia, se aplică, după cum rezultă din însăși modul în care se exprimă acest text de lege, numai când e vorba de o obligațiune de a face iar nu și în cazul când e vorba de o condamnățiune la plata unei creanțe certe, lichide și exigibile, în care caz executarea are a se urma conform art. 13 din legea contenciosului prin urmărirea tuturor veniturilor acelei autorități administrative.

Mo. 326, Respinsă ca inadmisibilă cererea făcută de către I. Filișteanu cu petețiunea înregistrată la No. 4839/28 în proces cu Ministerul Domeniilor, Casa Centrală a Corporației și Improprietăriei.

S'au ascultat D-nii avocați Lazăr Văleanu pentru reclamant și Achile Bercescu pentru pârât.

Curtea,

Asupra cererii de față, făcută cu petiția înregistrată la No. 4839 din 27 Martie 1928, prin care I. Filișteanu cere ca Curtea să condamne pe Ministerul de agricultură și domenii, Casa centrală a cooperatiei și improprietăriei sătenilor, să-i plătească cu titlu de daune câte 2000 lei pe fiecare zi de întârziere până ce numitul Minister va executa deciziunea acelei Curți cu No. 28 din 26 Ianuarie 1927.

Având în vedere actele dela dosar și susținerile părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele :

Prin ordinul cu No. 11114/926 Casa centrală a Improprietăriei comunică petiționarului că, deși i-a ridicat suspendarea și a fost reprimut în funcțiunea

pe care o avea de controlor agronom cl. I, în ce privește drepturile la vechime din ziua suspendării — 10 Septembrie 1923 — totuși în ce privește salariul, arată că i se va plăti numai din ziua de 15 Iunie 1926.

În contra acestui ordin I. Filipeanu a făcut acțiune în contencios, care a fost repartizată la aceeași Curte, cerând a fi declarat ca ilegal și în consecință să fie obligată Casa centrală a Improprietăririi să-i plătească salariul cu toate accesoriile de la 10 Septembrie 1923, când a fost suspendat.

Curtea luând în cercetare această acțiune în contencios, pronunță la 26 Ianuarie 1927 deciziunea cu No. 28 prin care admite acțiunea reclamantului I. Filipeanu, anulează ordinul cu No. 11114 din 18 Iunie 1926 al Ministerului Domeniilor, Casa centrală a Improprietăririi și obligă pe acel Minister să plătească reclamantului salariul cu toate accesoriile cuvenite pe care l'a avut pe tot timpul în care a fost suspendat, adică dela 10 Sept. 1923 până la 15 Iunie 1926.

Cu toate că reclamantul în urma dobândirii acelei deciziuni a făcut numeroase cereri la Direcțiunea Casei centrale a cooperăției și improprietăririi să-i plătească salariul la care a fost obligată, această instituțiune însă nu a executat nici până azi condamnăția la care a fost supusă.

În această situație reclamantul I. Filipeanu întemeiat pe disp. art. 7 și 13 din legea contenciosului administrativ, a formulat cererea de față prin care solicită ca această Curte să condamne pe Casa centrală a cooperăției și improprietăririi să-i plătească câte 2000 lei pe fiecare zi de întârziere până la executarea deciziunii de mai sus.

Considerând că în primul rând Curtea urmează a examina dacă potrivit textelor invocate de reclamant cererea sa este în drept admisibilă.

Considerând că într'adevăr prin art. 7 din legea contenciosului administrativ, dacă justiția obligă autoritatea administrativă să satisfacă cererea unui reclamant, să desființeze sau să modifice actul făcut contra acestuia și autoritatea nu dă nici o urmă deciziunii instanței care a judecat, reclamantul, printr'o simplă cerere, poate prinde ea Justiția să condamne autoritatea recalcitrantă a-i plăti câte cel puțin 500 lei daune pe fiecare zi de întârziere.

Considerând însă că din cuprinsul acestui articol rezultă că asemenea daune nu pot fi cerute decât în cazul când este vorba de o obligațiune de a face, când adică autoritatea administrativă a fost obligată, după cum se exprimă textul legii, să satisfacă cererea, să desființeze sau să modifice actul, iar nu și în cazul când e vorba de o condamnăție la plata unei creanțe certe, lichide și exigibilă, recunoscută în mod legal, sau constatată prin titluri executorii, ea în speță, plata salariului reclamantului, pe timpul dela 10 Sept. 1923 până la 15 Iunie 1926.

Că astfel fiind, cererea reclamantului nu poate fi susținută pe temeiul art. 7 din legea contenciosului administrativ.

Considerând că nici dispozițiunile art. 13 din această lege nu pot servi de temei reclamantului

pentru a face cererea sa admisibilă, deoarece acest text, în ce privește plata creanțelor certe, lichide și exigibile recunoscute în mod legal sau constatate prin titluri executorii, prevede un alt mod de executare și anume înscrierea în bugetul anului financiar imediat următor, sau la caz de neînscriere, urmărirea asupra tuturor veniturilor autorității administrative condamnate, iar nici decum constrângerea prin daune cominatorii, care după cum s'a arătat mai sus, nu poate avea loc decât în cazul obligațiilor de a face.

Că astfel fiind, cererea de față urmează și pentru acest motiv a fi respinsă ca inadmisibilă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier S. Rădulescu, respinge.

Semnați: *I. G. Solomon, I. Botez, S. Rădulescu*

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I-ia

Audiența dela 11 Ianuarie 1927

Președinția D-lui D. Volanschi, Prim-Președinte

Feiga Fischler în calitate de tutrice legală a minorilor săi copii.

MINORITATE. — AVEREA APARTINÂND MINORILOR ÎN INDIVIZIUNE, IMPĂRTEALĂ. — DACĂ POATE FI FĂCUTĂ PE CALE DE TRANZACȚIE. — ART. 411 ȘI 413 COD. CIVIL.

Cu toate că art. 413 cod. civil permite curmarea prin tranzacție a pricinelor atrăgătoare de averea minorilor, acest text însă presupune o neînțelegere între părți cu privire la întinderea dreptului lor, care ar putea fi înlăturată prin mijlocul concesiunilor reciproce, iar nu și o împărțală propriu-zisă, care rămâne guvernată — când este vorba de minori — de dispozițiile categorice ale art. 411 cod. civil potrivit cărora o împărțală atingătoare de averea minorilor, pentru a avea tăria legitimă trebuie să fie făcută sub torma unei împărțeli judecătorești.

No. 3. — Respins apelul făcut de Feiga (Fani) Fischler, în calitate de tutrice legală a minorelor sale fiice rămase pe urma defunctului Moise Fischler, în contra jurnalului Tribunalului Iași Secția Tutelară cu No. 1774 din 22 Octombrie 1927

Curtea,

Asupra apelului făcut de Feiga (Fani) Fischler, în calitate de tutrice legală a minorelor sale fiice rămase pe urma defunctului Moise Fischler, în contra jurnalului Tribunalului Iași Secția tutelară Nr. 1774 din 22 Octombrie 1927, prin care s'a respins cererea de omologare a procesului-verbal al consiliului de familie, care autoriză tutricea să încheie o tranzacțiune privitoare la drepturile minorilor în societ. în nume colectiv „Frații Fischler“:

Având în vedere susținerile părților, cum și actele care se găsesc în dosarul cauzei, din cuprinsul cărora se stabilește următoarele: Frații Avram și Moise Fischler au fost asociați într'o societate în nume colectiv sub firma: „Frații Fischler, Postăvăria Avântul“, cum dovedește actul autentificat de Tribunalul Iași Secția III-a Nr. 3195 din 19 Iunie

1923. La 27 Februarie 1927, Moise Fischler a încetat din viață, rămânând în urma sa minorele sale fiice Miriam și Henriette Fischler, reprezentate prin mama lor, tutricea legală Feiga Fani Fischler. Pentru a evita o eșire din indiviziune printr-o vânzare licitativă, tutricea a cerut să fie autorizată să încheie o tranzacțiune, în condițiunile proiectului ce se găsește la dosar, care a fost aprobată de membrii sfatului de familie prin proces-verbal din 14 Iunie 1927 și care a căpătat avizul juriconsulților cerut de art. 415 cod. civil și adeziunea Ministerului public; tutricea, intervenind pentru omologarea acestui proces-verbal, Tribunalul Iași Secția tutelară prin jurnalul Nr. 1774 din 1927 a respins această cerere și în contra acestui proces-verbal s'a declarat apelul de față;

Având în vedere că din examinarea proiectului de tranzacțiune, atașat la dosar, se constată că acest act conține o împărțea amiabilă, privitoare la o parte indiviză din averea pe care minorii Fischler au moștenit-o dela părintele lor Moise Fischler și anume: partea lui de coasociat în societatea în nume colectiv „Frații Fischler, Postăvăria Avântul”;

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 411 cod. civil, o împărțea atîngătoare de averea minorilor, pentru a avea țaria legitimă, trebuie să fie făcută sub forma unei împărțeli judecătorești.

Că deși art. 415 cod. civ. permite curmarea prin tranzacție a pricinilor atîngătoare de averea minorilor, acest text presupune o neînțelegere între părți cu privire la întinderea dreptului lor, care ar putea fi înlăturată prin mijlocul concesiunilor reciproce, iar cătuș de puțin o împărțea, care rămâne guvernată — când este vorba de minori — de dispozițiunile categorice ale art. 411 codul civil;

Considerând că într'adevăr doctrina, în interesul exclusiv al minorilor și pentru apărarea drepturilor lor, a preconizat în anumite cazuri unele măsuri, care să înlătore împărțea judiciară;

Că, în cazul de față s'a afirmat numai pericolul pentru minori, care ar putea rezulta dintr-o vânzare licitativă, fără să se facă dovada învederată a acestui pericol, deoarece nimic nu împiedecă pe coasociatul A. Fischler, în cazul unei vânzări la licitație, să ofere suma prevăzută în tranzacție și să rămână adjudecatarul exclusiv al firmei, cu perspectiva folositoare pentru minori, în cazul când s'ar obține un preț mai avantajos decât acel oferit;

Considerând că, chiar în cazul când se statornicește interesele necontestate ale minorilor de a se eluda dispozițiunile art. 411 cod. civil, totuș se recunoaște de doctrină că soluțiunea unei „împărțeli tranzacționale” este cea mai îndoelnică și mai puțin juridică, deoarece un act ca să poată înlocui pe un altul, se cere ca funcțiunea sa să fie aceeași;

Ori, rostul unei tranzacțiuni este și rămâne împiedecarea unui proces, pe când scopul împărțelii este de a forma loturi individuale și proprii, astfel că între aceste două operațiuni juridice sunt deosebiri fundamentale în cece privește efectul lor principal;

Că dar pentru toate aceste considerațiuni, apelul de față nefiind fondat, Curtea are a-l respinge ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier G. Volenti, respinge.

Semnați: *D. Volanschi, C. A. Gorgos, G. Volenti.*

TRIBUNALUL TELEORMAN S. I-a.

Audiența de la 20 Ianuarie 1927

Președinția d-lui Petre Popescu, Judecător

Banca Populară „St. Nicolae” cu Ștefan Stănescu

OPOZIȚIE.—CARTE DE JUDECATĂ.—APEL.—RESPINGERE CU NESUSȚINUT.—ART. 58 DIN LEGEA ACCELERĂRII ȘI 79 DIN LEGEA CURȚII DE CASAȚIE.

Potrivit art. 79 din legea Curții de Casație, pusă în aplicare la 1 Ianuarie 1926, sentințele, deciziunile și încheerile date după promulgarea acestei legi de către o a doua instanță în orice procedură litigioasă sau grațioasă sunt desăvârșite din momentul comunicării, de unde rezultă că este inadmisibilă opoziția făcută în contra sentinței Tribunalului prin cre se respinge ca nesusținut apelul, în contra unei cărți de judecată.

No.—Respinsă ca inadmisibilă opozițiunea introdusă de către Banca Populară „St. Nicolae” din comuna Depărăți Hârlești Jud. Teleorman în contra sentinței civile cu No. 14/926 în proces cu Ștefan Stănescu.

Tribunalul, în majoritate,

Asupra incidentului ridicat de intimat, prin care cere a se respinge opoziția ca inadmisibilă.

Având în vedere susținerile părților și actele din dosar, din care se constată următoarele:

Intimatul Ștefan Stănescu cheamă în judecată Banca Populară „St. Nicolae” din Depărăți-Hârlești la judecătoria Slăvești pentru pretenții contra numitei Bănci. Acțiunea îi este admisă, dându-se cartea de judecată Nr. 24 din 15 Aprilie 1925, care este atacată cu apel la Tribunal.

Prin sentința Nr. 14 din 21 Ianuarie 1926 acest apel este respins ca nesusținut. Contra acestei sentințe se face opoziția de față.

Rămâne a se vedea, dacă această sentință mai poate fi atacată prin opoziție.

Considerând că potrivit art. 79 din legea Curții de Casație, pusă în aplicare la 1 Ianuarie 1926, sentințele, deciziunile și încheerile, date după promulgarea acestei legi, de către o instanță a doua (Tribunalul sau Curtea de Apel), în orice procedură litigioasă sau grațioasă, sunt desăvârșite din momentul comunicării.

În contra lor nu se admite nici o cale de atac, decât numai recursul în casare, conform dispozițiilor acestei legi.

Acest articol este așezat în titlul VI al legii, la dispozițiunile finale și tranzitorii, unde legiuitorul în mod final tranșează mai multe chestiuni. Pe lângă claritatea de redactare a textului, din care nu

mai poate rezulta nici o confuzie, în ceea ce privește aplicarea în mod general a acestor dispozițiuni, ele fac parte din ideea, ce a călăuzit pe legiuitor, în dorința de a accelera judecățile, prin multe mijloace și prin aceea a desființării unor căi de atac, — opoziția —.

Considerând că oponentul, în combaterea acestui incident, susține, că nu-i pot fi aplicate dispozițiunile din această lege, întrucât beneficiază de dispozițiunile prevăzute de art. 53 din legea accelerării, după care apelurile introduse la instanțele de apel până la 15 Septembrie 1925 exclusiv, se vor judeca după procedura sub care s'a introdus; că, deci, opoziția să nu poată fi desființată, urmând a uza de toate căile de atac până la solutionarea definitivă a procesului.

Considerând că legea Curții de Casație apare ulterior legii accelerării, abrogând orice dispozițiuni contrare dispozițiunilor cuprinse în ea, că deci, opoziția, care după vechea procedură era admisă și îngăduită în mod transitoriu și de procedura accelerării pentru afacerile introduse până la un anumit termen, a fost desființată prin art. 79 din legea Curții de Casație.

Că, față de aceste motive, incidentul fiind fondat urmează a fi admis și a se respinge opoziția ca inadmisibilă.

Pentru aceste motive, respinge ca inadmisibilă opoziția.

Semnați: *Petre St. Popescu, I. V. Tarcinius*

Opiniune,

Subscrisul, Judecător de ședință al Secției I a Tribunalului județului Teleorman, sunt de părere a se respinge ca nefondat incidentul de inadmisibilitate a opozițiunii de față pentru următoarele considerațiuni:

Având în vedere opozițiunea introdusă în termen de către oponenta Banca Populară „Sf Nicolae“ din comuna Depărați Hârlești, jud. Teleorman contra sentinței civile Nr. 14 din 1926, pronunțată de către acest Tribunal;

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale puse de părți în cauză prin avocații lor.

Având în vedere că apelul, care face obiectul acțiunii de față, fiind introdus la data de 4 Martie 1925, deci înainte de punerea în vigoare a legii pentru accelerarea judecăților, în conformitate cu art. 53 din această lege, urmează a se judeca după vechea procedură și înaintea instanței de apel, așa că sentința menționată, în puterea art. 154 din Codul de procedură civilă este supusă căii de retractare a opozițiunii;

Având în vedere că în art. 79 din legea pentru Curtea de Casație și Justiție, lege, care a intrat în vigoare posterior legii accelerării, cum și după pronunțarea sentinței supuse acestei opozițiuni, se prevede, că sentințele, deciziunile și încheerile date după promulgarea legii pentru Curtea de Casație de către o instanță a doua (Tribunal sau Curte de Apel), în orice procedură litigioasă sau grațioasă, sunt desăvârșite din momentul comunicării lor și că în contra lor nu se admite nici o cale de atac

decât numai recursul în casare, conform dispozițiunilor acestei legi;

Având în vedere că articolele 77 și 78, rânduite sub titlul VI, privitor la dispozițiunile finale și tranzitorii ale acestei legi, care preced dispozițiunile articolului menționat, care tratează despre sentințele judecătorilor din circumscripțiile Curților de Apel din Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Timișoara și Târgu-Mureș și despre sentințele date după promulgarea acestei legi de o judecătorie din circumscripțiile Tribunalelor: Câmpu-Lung-Bucovina, Cernăuți, Rădăuți, Storojineț și Suceava, vorbesc numai despre anumite norme de procedură din legislațiile teritoriilor alipite din circumscripțiile Curților de Apel și ale Tribunalelor de mai sus, de dreptul de recurs în casare a unor anumite sentințe, că sunt desăvârșite și că în contra lor nu se admite nici o cale de atac decât numai recursul în casare, precum și că instanța de recurs contra sentințelor menționate în aceste texte de lege (77 și 78 L. Curții de Casație) este Tribunalul respectiv.

Că, art. 79 din legea Curții de Casație, caie declară, că hotărârile date de către o instanță a doua, Tribunal sau Curte de Apel, sunt desăvârșite din momentul comunicării, urmând după cele două articole menționate, nu se referă decât tot la sentințele, deciziunile și încheerile date de către instanțele din teritoriile alipite menționate în articolele ce preced, cu distincțiunea, că pe când articolele precedente vorbeau despre *recursurile a căror instanță de judecată este Tribunalul respectiv și* că sentințele arătate în acele articole sunt desăvârșite și că nu mai pot fi supuse nici unei căi de atac decât a recursului în casare, art. 79 vorbește despre hotărârile, care urmează a fi supuse *recursului înaintea Inaltei Curți de Casație și Justiție*, date tot de către instanțele din teritoriile alipite menționate în textele ce preced acest articol și pe care de asemenea le declară desăvârșite din momentul comunicării lor.

De altfel și după primul alineat din art. 79, cum și în articolele 80 și 81 din această lege, ce urmează, se vorbește tot despre instanțele de casare pentru Basarabia, Bucovina și Ardeal, despre dispozițiuni de procedură civilă, căi de atac și dispozițiuni de procedură înaintea Curții de Casație privitoare tot la legislațiile din teritoriile alipite.

Că dispozițiunile art. 79 din legea Curții de Casație pentru hotărârile pronunțate în vechiul regat de către o instanță a doua, în privința căilor de atac ar constitui decădere de drepturi și dispozițiunile privitoare la decădere de drepturi nu pot fi deduse implicit și pe cale de interpretare a textelor, ci ar trebui să fie arătate cu precizie și în mod lămurit, că și hotărârile date de către instanțele din vechiul regat vor fi desăvârșite din momentul comunicării lor sau că acest text este aplicabil pe întreg teritoriul țării.

Pentru aceste considerațiuni, sunt de părere a se respinge incidentul de inadmisibilitate a opozițiunii, a se considera opoziția admisibilă și a se proceda la solutionarea procesului.

Semnat: *Cezar Bănescu*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

SECRET PROFESIONAL.

(*Secretul scrisorilor. — Moștenitorii destinatarului. — Producere în justiție.*)

1. Regula după care destinatarul unei scrisori misive nu poate să o divulge decât după ce a obținut consimțământul autorului, nu mai are rațiune de a fi când destinatarul este în proces cu autorul.

2. Moștenitorii continuând persoana autorului lor, trebuie a li se recunoaște drepturile acestuia, atât în ceea ce privește proprietatea scrisorilor misive cât și în ceea ce privește folosința acestei proprietăți.

3. În consecință, moștenitorii pot fi primiți a produce, într'un proces angajat cu metresa lui *de cujus*, scrisori ale acestei din urmă trimise amantului său, sub rezerva dreptului pentru tribunal de a înlătura acelea din ele care nu s'ar produce decât cu intenția manifestă de a vătăma.

Paris, 25 Aprilie 1925.

Rep. Sirey, 1927 4, 72.

LEGATURI.

(*Predare. — Măsură provizorie. — Dreptul moștenitorilor de a cere reducerea legaturilor.*)

Predarea unui legat este o măsură esențial provizorie, care nu ridică moștenitorilor și altor interesați mijloacele de formă și de fond ce pot avea pentru a face să se stabilească drepturile lor în succesiune.

Idem.

Rep. Sirey, 1, 381.

DONAȚIE DEGHIZATA.

(*Act cu titlu oneros. — Formă. — Curtea de casație. — Puterea de control.*)

O donație deghizată sub forma unui act cu titlu oneros este valabilă dacă e făcută conform regulilor cerute pentru acest contract.

Și aparține Curței de casație de a determina dacă formele unui contract oneros au fost îndeplinite și care este caracterul apărut al acestui contract.

Cas. fr. 11 Iunie 1925.

Rep. Sirey 1, 15.

* * *

DAUNE INTERESE. — (Obligațiune contractuală. — Neîndeplinire) — Quasi-delict.

Numai în materie de delict sau quasi-delict orice greșeală obligă pe autorul ei a repara dauna cauzată de faptul său; art. 1382 (998 r.) și urm. c. civ. sunt fără aplicare când e vorba de o greșeală comisă în executarea unei obligațiuni contractuale.

Neîndeplinirea unei obligațiuni contractuale rezultând din mandatul de a proceda la lichidarea unei societăți nu constituie un quasi-delict.

Cas. civ. fr. 9 Aug. 1927. La Loi, 24 Sept. 1927.

SECRET PROFESIONAL.

(*Atacarea în nulitate a unui testament. — Slăbirea minții. — Certificate medicale. — Bază legală.*)

Judecătorii sunt în drept să refuze de a lua în seamă, într'un proces de nulitate de testament, certificatele în care medicii precizează boala de care

era atins testatorul și agravarea ce era de temut, descriind starea lui mintală și alternativele prin care trecea, constatări pe care nu le-au putut face de cât procedând la un examen aprofundat, care constituie exercițiul artei lor.

În aceste condițiuni, cu drept cuvânt judecătorii declară că faptele astfel precizate de medici n'au putut fi cunoscute de dânsii decât în urma îngrijirilor ce le-au dat clientului lor, că aceste fapte sunt secrete prin natura lor și că pentru acest motiv era interzis să fie destăinuite.

Din contra, atestările din certificate în care medicii s'au mărginit a declara că „n'au constatat nici odată la testator turburări mintale“ și că „dânsul nu prezintă nici un simptom de alienație mintală“ nu constituie revelarea secretului profesional, atunci când boala de care era atins *de cujus* nu e specificată și nu rezultă că faptul lipsei de alienațiune sau chiar de turburări nervoase ar fi fost conflat doctorilor sub paza secretului profesional, și nici că era secret prin natura lui.

Prin urmare, Curtea de apel a putut reține aceste certificate în sprijinul deciziunii sale.

Hotărârea care, după ce recunoaște că nu se putea proclama că în momentul când testatorul a făcut dispozițiunile sale, el se bucura de toate facultățile lui intelectuale, declară, de altă parte, în același motiv, că nu s'au produs elemente decisive și necontrazise care să stabilească că *de cujus* era atunci în stare de demență, și că moștenitorii naturali, reclamânți în nulitatea testamentului, nu au făcut proba ce cădea în sarcina lor, a statuat astfel prin o apreciere suverană a împrejurărilor de fapt rezultând din dezbateri și a justificat legalmente deciziunea sa.

Cas. civ. fr. 20 Martie 1927.

Rep. Sirey, 1928, 1, 5.

ACȚIUNE POSESORIE.

(*Cumulul posesorului. Motive care ating fondul dreptului.*)

Cumulul posesorului cu petitorul nu rezultă din aceea numai că hotărârea ar cuprinde între motivele sale considerațiuni care ating fondul dreptului, dacă, de altminteri, judecătorul în dispozitivul său s'a mărginit cu strictețe în limitele posesorului.

Cas. fr. 7 Iulie 1892.

Rec. des somm. Sirey, 1, 1928

BIBLIOGRAFIE

a apărut:

Incheerea Contractelor Comerciale

(Art. 35 — 39 C. com).

O foarte interesantă monografie de 171 pagini de E. CRISTOFORIANU, doctor îndrept de la Roma avocat București, „Tiparul Românesc“ S. A.

Lei 150